

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca, i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 60 novč. razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 30 nov. Izvan carevine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navadnoj cjeni. Pisma noka se šalju platjeno poštarino. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se nevrataju. Uredništvo i Odpravnietvo nalaze se Via Capuano N.° 1900/1.

Godina III.

U Trstu 1 Augusta 1872.

Broj 15.

Pogled po svietu.

U Trstu 31 Julija.

U ovoj polovini carstva počela se voda nešto bistriti. Nekoji od naših Niemacah su od skora putovali prieko granice u njemačku carevinu, da se tamo nadmetju sa svojom braćom, tko zna bolje iz puške pogadjati, kao što je to već od nekoliko godinah njemačka navada. Tom se prigodom braća razvesele, pak iskreno reku, što komu na srcu leži. Tako da su ovaj put i naši Niemci koješta rekli, što se baš neslažo sa austrijskim patriotizmom. U laži su kratke noge. I naši su Niemci dosad lagali, da neima državi većih prijateljah od njih, a sad kao da im se počela krabulja sa lica omicati. Možda će bit u svoje vrijeme i to nečemu dobro.

Auerspergovo ministarstvo bi reć kao da već nezna ni gdje bi imalo što početi ni gdje svršiti. Zaplelo se tako, da već i samo vidi, da nemože ovako napred. Pak se čuje, da se nešto Čehom nudi izpod ruke u nadi, da će popustiti od svoje odgovornosti. I Tirolcem da bi se po volji učinilo, najme glede pučkih školah, pak dopustilo, da jih nazivra crkva, kao i do sada. Istina, da se pripovieda, da tim postupanjem nemisli ministarstvo nego razdvojiti odporne narode; al je s druge strane istina i to, da se jaka i ukorenjena ministarstva takvih slamica ne late. Ni ministar izvanjskih poslova, grof Andrassy, kao da nesjedi baš na najmečoj stolici, jer ga knez Bismark hoće da zaplete u vrtlog svoje njemačke protnerkvene politike, a u toj politici kao da i Andrassy vidi opasnost za Austriju. S druge strane, najbrže da još pravo nezna, ni što misli Prusija ni što misli Rusija glede Austrije; pak dočim se s Prusijom rukuje, to se Rusiji sad prieti sad ulagiva iliti lasti.

U Ugarskoj su, kako već jednom rekosmo, nadvladali desničari, al nisu ni ljovićari izgubili toliko glasovah, koliko se s početka mislilo da hoće. I ljevičari i desničari su jedne misli, kad treba udarati na nemagjarske u Ugarskoj narode; pa zato tamo neće biti bolje, dokle se god sasvim neprobude i Slovaci i Srbi i Rušnjaci i Rumunji. Magjari čine svašta, da podkopaju našoj braći Srbom crkvenu i školsku autonomiju iliti samopravu, pa da im tako presieku životnu žilu. Iz svega se vidi da Magjari razumievaju slobodu na svoj način, to jest, da mogu gnjesti i tlačiti nemagjarske narode. Zato treba, da osobito naša braća Hrvati dobro paze, što i kako rade, da jih Magjari još i na uže u svoju mrežu nezatvore. Nego, mi čekamo, što će hrvatska kraljevinska deputacija od Magjarah tražiti i što će oni na to odgovoriti; pak onda da vidimo, ima li u obće s Magjari dogovora, a ako ga neima, gdje su vrata, na koja će u tom slučaju Hrvatska uteći. Medju Niemci i Magjari zapodjela se velika buka poradi Dalmacije. Magjari u svojih novinah nekako podupiru hrvatsku adresu glede sdruženja te kraljevine s Hrvatskom, a Niemci opet u svojih psuju poradi toga i Magjare i Hrvate i Dalmatince.

Francuskoj je trebalo tri milijarda i dvjesto milijunah franakah, da izplati Niemcem ratne troškove. U tu svrhu razpisa zajam iliti posudu, koji se podpisivao po celom svietu dne dvaest i sedmnog i dvaest osmog Julija. Uspjeh je bio taj, da se podpisalo deset puta više, nego se pitalo. Iz toga se vidi, kolik neizmierni kredit ima Francuska i danas u svietu, a onamo su Niemci mislili, da su ju zauvjek upropastili. U Španjolskoj su pucali na Amedea, al ga srećom nisu pogodili.

Pčelarstvo.

(Dalje)

IV.

Naš narod je pčelam stari prijatelj, pak pravo reći, mnogih mu stvarih nebi trebalo ni spominjati, buduće mu od starine poznate. Ali kako mi pišemo za početnike, tako nemožemo mimoći ni takvih. A ovamo spadaju pčelske bolesti i pčelski neprijatelji.

Od pčelskih bolestih prvu treba da spomenemo tako zvanu *grizu*, kad od njih ide nekak crveni i smrdljivi smrad, kojim tada i satje i jedna drugu smrade. Ta bolest dojde na pčele, kad se kako prehlade, što se lahko dogodi, ako nisu u zimu il u proljetje dobro zaklonjene od studeni. Isto tako, ako u zimu neimaju mira, il ako u toplih krajevih predugo zatvorene ostanu, kao takodjer ako se košnice nahode na vlažna iliti umidnu mjestu. Griža jih popade i ako neimaju dosta hrane, il ako im je hrana preveć vodna, i najposlje ako neimaju za hranu i peluda, pak se hrane samim medom. Ta bolest je zato pogibelna, što u onom smradu pčele neće, da posluju, zato ga treba izrezati. Druga pčelska bolest jest *madutost*, kad se nekako nadunu i oteku. Toj se bolesti nezna za uzrok. Lieće se te dvie bolesti u obće, ako se pčelam postavi dobrâ vina, il rakijske sa šećerom iliti cukarom. Griža pako napose, ako se pčele puste iz košnice, kad je liepo vrijeme, da se sprojdu, pak im se onda daje il ovarena meda, il slane vode sa nekoliko kapih dobrâ vina. Nekoji nadalje uče, da je najbolje proti griži postaviti u košnicu raztopljen u vodi cukara ledenca (zucchero candito); taj da jih ogrrije, okriepi i grižu im zatvori, a s druge strane vlagu na se vuće.

Treća pčelska bolest jest *kuga* iliti gnjiloba. Ta je bolest tako pogibelna, a ujedno i najjetliva, da od jedne košnice mogu sve ostale postradati. Zove se gnjiloba, gnjilost, gnjilež, gnjilad za to, što u školjicah stanu gnjiti nezadjelane a kad i zadjelane već pčelice. Dozna se za tu bolest tako, što se u jutro pred vratima od košnice nahodi mnogo smrdljiva gnjusa, što su noću pčele, čiste stanice iliti celice, izbacile iliti izkidale. Pčele su žalostne, a iz košnice pahti smrdljiv duh. One se brane dokle mogu, a kad vide, da nemogu više, nego da će sve sagnjiti, onda pobjegnu kud koja. I toj bolesti je kriva zima, od koje se prehlade pčelski zarodi, najme ako je u košnici malo pčelah, pak nemogu svih grijati. To se lahko dogodi, ako po roju nastupi studeno vrijeme, pak se ono malo pčelah, što je u košnici ostalo, stišće da se ogrrije, dočim zarod s kraja smrzne i stane gnjiti. Što se ima tu činiti? Ništa drugo, nego pregnati pčele u drugu čistu košnicu, a staru sa pčelnjaka odnesti, da zdrave pčele kužnâ meda neokuse, pak se i one okuže. Al je i samo satje kužno, zato ga treba što prije stopiti, kužnu pako košnicu sažgati, a mjesto, gdje je stajala, dobro ožuliti i oprati. Pregnatih pčelah nevalja staviti na staro mjesto, neg na drugi kraj, pa onda jih dobro hraniti.

Ima još druge dvie pčelske bolesti, najme neprobavnost i vrtoglavica. Jedne i druge se dobave same, prve iz lakomosti, kad se na pašî namjere na mnogo meda, pak se ga prenadjenu; a druge iz neopreznosti, kad najme sreću med iz otrovnâ cvieća, pak ovrtoglave. Nego od tih se dvieh bolestih pčele same i lieće, točnom najme olakom (dieta) iliti uzprežnostju u jelu i pilu. I tu se može čovjek od njih mnogo naučiti.

D o p i s i.

Iz Dalmacije.

Odgovor, što ga je Nj. Veličanstvo izvolilo dati preuzv. g. Mazuraniću, kad mu je ovaj izručio adresu hrvatskoga sabora, razveselio je i obnađio i nas u Dalmaciji. A kako i nebi, kad sabor među ostalimi stvari spominje u izručenoj adresi i staru cjelokupnost Trojedne Kraljevine, a kralj saboru prijazno odgovara, da će njegove dobru naroda namijenjene težnje i ovlaštene želje otčinski podupirati? A eno neima ga, koji nevidi, da je cjelokupnost naše domovine baš dobru naroda namijenjena težnja, jer što Hrvatska i Dalmacija nemogu učiniti za napredak i za prosvjetu razdružene i svaka za sebe, to će ako Bog da moći učiniti ujedinjene i sdružene u jedno državno tijelo. S druge strane, Nj. Veličanstvo naš premilostivi kralj privoljava, da se ugarsko-hrvatski nagodbeni zakoni od 1868. godine prerazvide, predjelaju i popune tako, kako će to bit pravo i našoj Trojednoj Kraljevini; pak prama toj svojoj kraljevskoj volji ujedno izjavljuje, da će dati pozvati ugarski sabor, neka i on izabere kraljevinsku delegaciju, koja će se o tom poslu dogovarati sa sličnom deputacijom hrvatskom. Evo nas dakle i s ove i s one strane Velebita mnogo bliže izpunjenju naših najvrueih željah nego li smo to ikada mislili. *) Nego meni pokraj toga još nešto na srce leži, poradi čega vam evo danas i pišem, a to je nova austro-ugarska trgovačka zastava i naše narodno boje.

Kad se je ono 1867. godine mirila Austrija s Ugarskom, među ostalimi stvari bi ugovoreno, da se prama tomu pomirenju prekroji i doondašnja trgovačka zastava. I eno dvie godinje danah poslije toga vidjesmo, gdje su u staru austrijsku zastavu bile primljene i magjarske narodne boje. Ali ono pomirenje bilo je, žalibože, učinjeno bez znanja i sudjelovanja Trojedne Kraljevine, akoprem je imalo pravovaljano i nju vezati. Da to nije bilo pravo, to mora reći svaki, koji zna, ako je Trojedna Kraljevina cjelokupni, da je i jednako-pravni dio ugarske krune. Hoće li dakle Magjari, da se baš pomire s Hrvat, onda im nepreostaje drugo nego dopustiti, da povire donekle i Hrvat u njihovu s Austrijom učinjenu nagodbu, i to najme glede prekrojene trgovačke zastave. Jer nije ni liepo ni pravedno, da baš Hrvat i Dalmatinci, koji tu zastavu na svojim brodovih u najdalji svijet nose, neimaju na njoj nikakve svoje biljege ili znamenja. Što se je dakle onda Hrvatom skrivilo, to im se neka sad popravi, ako je istina, da su narod jednako-pravni narodu magjarskomu. A tim će bit i ostali Slaveni u državi zadovoljni, jer se kao narod kupe svi pod istu narodnu zastavu, crveno-bielo-modru.

I to je ono, o čem će trebati, da rieč povede hrvatski sabor i hrvatska kraljevinska deputacija, kad se bude s ugarskom dogovarala o popunjenju zakonah od 1868. godine. A to joj neće biti ni toliko teško, jer neće mariti nego donavezati vodjene već u tom smislu dogovore, kad su se pred trima godinama dalmatinski i hrvatski brodovlastnici i pomorski kapetani bili prošnjom obratili, jedni na austrijsku a drugi na ugarsku delegaciju, da se u novu trgovačku zastavu primu i naše narodne boje. Dalmatinska je prošnja s mnogobrojnim podpis i s nacrtom projektovane zastave bila poslata slovenskomu delegatu g. Svetcu, koji ju je izručio bivšemu državnomu kancelaru grofu Beustu; hrvatska pako hrvatskomu delegatu g. Orezi-u, za koga neznam komu ju je predao. **) Što znam jest, da se je onda o toj stvari govorilo u obima delegacijama, premda bez uspjeha. To dakle hrvatsko zahtjevanje neće biti baš nikakva novost ni za Magjare ni za Niemce, samo što će sad pasti u mnogo shodnije i povoljnije vrijeme, nego li je to onda bilo. Neka se dakle okoriste tom prigodom hrvatski sabor i hrvatska kraljevinska deputacija, te izvajuju narodu usvršenje i naših narodnih bojah u prekrojenu austro-ugarsku trgovačku zastavu; pak neka budu uvjereni, da su izpunili jednu od najpravednijih i najživljih željah hrvatskih pomoracah, počamši od prvog brodovlastnika, pa tja do posljednjeg mornarčeta.

*) Jest, ako budu htjeli i Magjari biti ljudi s ljudi

**) Po našem mišljenju nebi bilo s gorega, ako bi se sad te prošnje ponovilo na hrvatski sabor.

Ured.

Ured.

Iz hrvatskoga Primorja.

Što su Ugarskoj njezina polja i njezine brodive rieke, to je nam Hrvatom naše sinje more. Mi Primorci najviše na moru i kosimo i žanjemo, i to ne samo mi, koji stanujemo tik samoga mora, nego su se stali spušećati na more i oni, koji podalje od njega žive. Tako da će to jednom biti i u nas kao i u Engleskoj, gdje ima mornarah sa svih stranah zemlje, te mornare i oni, koji su u svojem djetinstvu stado čuvali i zemlju težili, a da nisu mora ni vidili.

Nam se je Hrvatom dakle baviti na osobiti način svim i svacim, što spada u pomorstvo u obće i napose. Naši su Primorci, kao i njihova braća Dalmatinci i Istrani, već od starine na glasu mornari. Al što bi tek mogli biti, kad bi se stali napose za tu struku izobrazavati i odgajati, kao što se odgajaju njihovi drugovi Englezi, Holanđez i itd.? Ako su već sad prvi mornari, što nebi tek onda bili?

Jest, naš narod ima nešto u svojoj naravi, što ga čini sposobnā i vrstnā za sve, čega se lati. Ali sama narav nije dostatna iliti dovoljna, nego joj treba naukom u pomoć priskočiti. Pa kako svaka druga sposobnost iliti vrstnoća, tako se osobito mornarska naukom usavršava. Tu ja govorim stoprām u obće o pomorskoj čeljadi, a što bi imao tek reći o brodograditeljih i pomorskih kapetanih? Jer tko nezna, kakvih i kolikih znanostih i naukah mladiću treba, ako će tko da mu povjeri svoj brod, da ga gradi, il da njim putuje u daleki svijet? Što se i tu naši mladići odlikuju, i tomu je više uzrok njihova narav, nego li sredstva, koja im u obće na ruku stoje. Istina, da neima prigovora ni njihovim školam, ni njihovim naukom, ali koliko im nebi ljepšim plodom urodilo mladenačko naprezanje, kad bi se kojom srećom i u tu struku napustio mladjuhi duh preporadajućega se hrvatstva? Istina, da pomorac nemože u svijet bez znanja i više tuđih jezika; al nemislim, da bi mu baš poradi toga trebalo it na nauke u tuđe gradove. A s druge strane, što dobro znam jest, da bi to bio njegov materinski jezik, koji bi mu neizmerno olahćao mučno pomorsko učenje, samo kad bi se polag hrvatskih zadržali u nauci i tuđi tehnični iliti znanstveni nazivi, da se u potrebi uzmogne pomoći i tuđom knjigom. Al i ta knjiga trebalo bi, da mu malo po malo postane suvišnom. A to će tek onda biti, kad bude mlazio u domaćoj, što pomoreu treba, da napreduje i da se usavršuje. Evo dakle teškoće, koju bi trebalo nadvladati. Ali kako?

Tu i po mojem mišljenju neima druge pomoći, nego osnovati gdje u našem Primorju tako zvanu *Pomorsku Maticu*, poput maticah u inih strukah i naukah. Toj bi matici imao biti namen, širiti u obće među našim primorskim narodom pomorsko znanje i umjenje, a napose pripravljati material za prave znanstvene knjige u toj struci. Ovamo spada u prvom redu, kao temelj, pomorsko narodno nazivoslovje, koje je u nas žalibože mal da ne sasvim strano i tuđe. I tu se nebi imalo obazirati tekar na pomorske nazive kojeg srodnog nam plemena, nego i na nazive, kojimi se služi čitavo slavensko pleme, gdje god plovi i po svojih riekah i po svojih jezerih. Ima tu mnogo slična. To naše društvo imalo bi početi svoje djelovanje kakvim naprovnim iliti periodičnim listom, kao svojim glasilom, kao takodjer nabavljanjem naučnih knjigah u svih jezicah, pak se onda korak po korak odmicati na šire i dublje more.

To vam zato pišem, što znam, da se je ova misao porodila u glavi i srceu nekojih naših vriednih kapotana, koji su već sastavili i društvena pravila*) iliti statut, pak mislim, da mi nećedu zamjeriti, što sam evo o toj njihovoj misli javno progovorio u nadi, da će nam ju dobri Bog blagosloviti i nasporiti.

NOVA KNJIGA.

Ovih danah izdalo je svetojeronimsko društvo u Zagrebu svoju 9. knjigu, iz českoga prevedenu i predjelanu, kojoj je

*) Naert tih pravilah bio je ovdje u Trstu izručen i nam od samoga sastavitelja i počelnika te diene i prevažne za naš narod misli. Sad dakle na noge, bistri Primorci, u kolo vas znanja i nauke!

Ured.

ime **Mlada Majka**. Ima joj 94 strane, a nestoji nego 40 nrvč. Društvo, izdajući ovu knjigu, velikoj je u našem narodu potrebi doskočilo. Jer tko nezna, koliko materah, koliko djece svake godine u nas strada, što od neznanja što od nemari? U ovoj se pako knjizi temeljito nu razumljivo uči, kako je mladoj majci živiti za vrijeme trudnoći ili nošenja, kako kod poroda, kako ima diete dojiti, kako se diete odgaja i bez sise, kako ima skrbiti za djetinje zdravlje u prvoj dobi, to jest, od narodjenja njegovoga do probijanja zubih, kako za vrijeme probijanja zubih, kako se diete odbija od prsih ili ustavlja (odojava), onda se govori o ciepljenju boginjah ili kozicah, tada kako skrbiti za djetete zdravlje u prve dvie godine i najposlje, kako ga valja iz početka duševno odgajati. Želimo, da se što veći broj majkah Hrvaticah ovom knjigom okoristi, da nam se hrvatski rod množi i jači. *Prodava se u Dubrovniku kod Pretnera u Karlovcu kod Ašerfelda, na Rieci kod Esmana, u Senju kod Lusteru, u Spljetu kod Morpurga, u Varašdinu kod Vustla, u Zagrebu kod Odbora i kod Hartmana i Župana. Članovi društveni dobit će ju u mjesecu Listopadu.*

Franina i Jurina.

Fr. Kud mi to tepevaš, Jurino, da mi te ni bilo već cel mesec dan nigde videt ni čut?

Ju. Pust' me, Franino, — bil sam ti bolan; ter vidiš kakov sam: kako da su me z diunjaka zneli!

Fr. Vidim, vidim, da se neč na tebi koža ježi, kako i na našeh

šarenjakeh, kad se spomenu Naše Sloge.

Ju. Lahko se tebi šaliti, al je meni bilo jako jako slabo.

Fr. Ča si bil v Ungarije?

Ju. I v Ungarije! Ča mo to pitaš?

Fr. Ač su va to vreme bili tamo saborski izbori, a to da je šlo tako veselo, da su Majeri od veselja sve jedan po drugem mlatili, kako po mehe, pak si mogal tamo i ti dar dobit.

Ju. Tako to nisu Majeri, kako naši vrli Hrvati, ki gredu na birališće onako mirno i dostojanstveno, kako va erekvu.

Fr. Isto tako mirno i dostojanstveno čujem, da su odlučili i naši ovde v Istroj pristupit k občinskim izborom, pak jih najbrže zato na više mesteh i odvlače.

Ju. Ki jih odvlačel?

Fr. Ja neznam, ki drugi neg oni, ki su misleli, da su nas već do zadnjega pozobali.

Ju. Pak?

Fr. Pak sad vide, da su se prevarili.

Ju. Tako to i ti misliš, da ćeju naši predobit?

Fr. Oče siguro, samo ako budu svi na birališća prišli i svi složno glasovali za jedne ter iste reprezentante, jer nas je više.

Ju. Ala ma biš jim ju platil, da te čuju oni — ter znaš ki!

Fr. Ala, ma me jih je strah, kad svoje branim, a zakona se držim!

Ju. Tako ti valjada neznaš, kako su na nas dveh jadni, ač im je neki nalagal, da smo negde rekli, da su neki meštri *mutci*, kako oni četiri na učiteljskoj skupšćine...

Fr. Dapače, umeju dosta lepo govorit, kad treba. To potvrđuje i govor dveh od njih, keh sam ja čul.

Ju. Ča su to govorili?

Fr. Radovali su se jedan drugemu, kako je lepo njihovo življenje.

Ju. Zač lepo?

Fr. Ač da potežu lepu plaću, a niš da nedelaju, jer da im deca nedohadjaju va školu; a prosti kmet, da je jako zadovoljan, ač da mu barem...

Ju. Ča je drugi na to rekao?

Fr. Da njegovu dohadjaju, al da su tako tupi, da jih je komač navadil franko talijanski pozdravljat: *punjorno!*

Ju. Ala, Franino, žalostna nam majka!

Različite viesti.

* (Učiteljske skupšćine i sastanci.) Dne 15. prošloga julija bila je u Kastvu kotarska učiteljska skupšćina. Isto tako mjesec danah nazad bila je takova skupšćina u koparskom kotaru, na kojoj, kako se pisalo „Slov. Narodu“, više učiteljah nije znalo ni o čem se govori, buduć da se skupšćinovalo talijanski, a oni su Slovenci. U tom istom dopisu je rečeno, da se slovenske škole i slovenski u Istri učitelji navlaš zato zanemaruju, da jih nestane. To da je rekao nekak činovnik, koga bi sveta dužnost bila, jednako skrbiti za talijanske i za slovenske škole. Da bome, ako budemo išli tako napred, onda ćemo daleko doći! U rujnu mjesecu bit će u Ljubljani obći sastanak slovenskih učiteljah. Nadamo se, da će više njih it takodjer iz Istre na taj sastanak, ako je istina, da ti sastanci koriste i školi i nauku.

* (Med Jakinom i Zadrom) će talijansko parobrodarsko društvo *Adriatico-Orientale* otvoriti do skora redovito čredjenje svojih trgovačkih parobrodah, da doskoči talijanskoj sa Dalmacijom trgovini. Od Zadra do Jakina (Ancona) neinu parobrodom ni punih osam urah. Kad bi bile gotove hrvatsko-dalmatinske i balkanske željeznice, eno slavenskog juga na carskom putu da se obogati i proslavi u starom trgovačkom kolu sa Italijom, svojom najbližom trgovačkom susjedom. Pa bi li i onda Magjari lieumierno bunicali, da su Hrvatska i Dalmacija uboge i siromašne zemlje, pak da jih novčana samouprava nebi nego upropustila!

* (Sastanak jugoslavenskih knjižovnikah.) Matica srbska u Novom Sadu pozivlje sva književna društva na jugu u grad Osiek u Slavoniji na književni dogovor. Na slavenskom jugu ima dvanaest takvih društvah, po imenice: Matica srbska u Novom Sadu, srbsku Učeno Društvo u Biogradu, jugoslaven-ska Akademija, Matica ilirska, Društvo za jugoslavensku povjest i starine i Društvo svetojerominsko u Zagrebu, Matica Dalmatinska u Zadru, Matica slovenska u Ljubljani, Društvo svetomohorsko u Celoven, i bugarska učena društva: Bratsvo u Bukareštu, književno Društvo u Braili i Čitališće u Carigradu. Sastanak, na koji da pošlju imenovana društva svoje izaslanike, uređen je na 3 augusta ove godine. I to je znak napredka i ljepše budućnosti.

* (Francesco zakonodavno tielo i napredak puka.) Onomadne je zakonodavno tielo (parlament) francezki zaključio, da se odsada ima upeljati u svih glavnih, početnih i pučkih školah poduka o gospodarstvu, poljodjelstvu i vrtljarstvu. Po onom zakonu, nesmije se imenovati učiteljem u tih školah nitko, koji valjano neizkaže svoje poduzno znanje u rečenih strukah. Da pako djetea uzmognu sigurnije u tih znanostih napredovati, određeno je, da se nauči nesmiju nikako prekidati, kad nastane veliko djelo na polju, vinogradih itd. U svakomu departamentu (županiji, okružju, cirkulu) ima se namjestiti za poljodjelstvo poseban učitelj, koji će podučavati sve učitelje svoga područja u poljodjelstvu i vrtljarstvu. Nagrade će se razpisivati i davati ne samo najboljim diakom nego i drugim odraslim i izvrstnim mladićem, koji se budu u nancih osobito odlikovali. Nadalje, pri svakoj uzornoj, glavnoj i pučkoj učionici, ustrojavaju se pokušališća i školski vrtlji, gdje takovi još neobstoje, da se djetea i pitomei praktično izvježbaju u vrtljarstvu, poljodjelstvu, vinogradarstvu itd.; svakog pako tjedna neka učitelji s djetecom obilaze bliže vinograde, polja, vrtlove itd. U predielih napokon, gdje se pučanstvo izključivo poljodjelstvom bavi (zanima), djetea se neka ponajglavnije u poljodjelstvu u ratarstvu podučavaju; gdje obrtnostju, obrtne, gdje vinogradarstvom vinogradarstve itd. učione podignu.

Neimajući mi u Istri i Dalmaciji nikakove nade, da nam se ovakova ili slična, zaista mudra naredba, može ikaka izdati, opozorujemo na nju sada u zagrebačkomu saboru saokupljene narodne zastupnike, nebi li oni ovdje izložena načela prisvojili i prihvatili, te pram njima zakon stvorili. Time bi si stekli najveću zahvalu kod potomakah, a dičnoj našoj braći u Trojednici za uvijek osjegurati bolju, ljepšu i srećniju budućnost.

* (Srbski knez Milan Obrenović) slaviti će dne 22. tek. mjeseca augusta 18. godinu svojega vieka i tim svečano

proglašenje svoje punoljetnosti. U Beogradu se čine velike pripreme za tu preznamenitu narodnu slavu, na koju je beogradsko občinsko zastupstvo pozvalo gostoljubivo i više stranih gradskih i crkvenih obćinah, kakono iz Austrije, Ugarske, Trojedne Kraljevine, Rumunske, Grčke i Ruske. Tom se prigodom otvara novo doba srbskoj Kneževini, a dao Bog i svemu istočnomu krstjanstvu.

* (Železnice u Istri.) Ministar trgovine naznao je istarskomu zemaljskomu predsjedniku, da će skrbiti, da se projekt železničkih prugah Trst-Pul i Žminj-Rovinj što skorije izvrši.

* (Iz Vinkovacah) javljaju Obzoru, da je ondje u izvanrednoj pukovničkoj sjednici jednoglasno zaključeno, zamoliti Nj. Veličanstvo, da se pozove Krajina u sabor, osobito poradi predstojeće nagodbene revizije.

* (Iz Visa) nam javljaju, da je ondje društvo „Viški Skup“ dostojno proslavilo 20. srpnja, spomendan viške pobjede.

* (Novi zakoni i naredbe u hrvat. slav. Krajini) o preostrojscvu pravosudja, potvrđeni su od Nj. Veličanstva dana 19. Junija o. g. Po ovom zakonu odijeljena je uprava od sudstva, a sudbenost izvršuju u I. molbi ekr. kot. sudovi, na broju 28 i sudbeni stolovi prve molbe, kao sborni sudovi, i to: u *Gospiću* za ličku i otočku; u *Ogulinu* za ogulinsku i slunjsku; u *Petrinju*, za I. II. bansku te gradove Petrinju i Kostajnicu; u *Novogradiški* za gradišku; u *Vinkovcih* za brodsku i grad Brod; i u *Zemunu* za petrovaradinsku pukovnicu i gradove Zemun, Petrovaradin i Karlovec. II. i III. molba biti će u Zagrebu kod kanskoga, odnosno stola sedmorice sa posebnimi odsjeci.

* (Graničarske šume od 30,000 ralih) petrovaradinske naimo i brodske pukovnije, o kojih smo već lani na ovom

mjestu spomenuli, razprodale se dne 30 lipnja o. g. za 33 milijuna i 300,000 for. srebra, ili po sadašnjem pridu (aggio), 37 milijunah; t. j. svaki ral po 1,110 for. srebra; a svako posjeći se imajuće stablo po 31 for. 38 nvč. Ali pošto se u carskih proglasih i zapovjedih odredilo, da jedna polovina krajiških šumah pripada obćinam, a druga državi, i buduć nadalje §. 8. nagodbena zakona od god. 1868. izrikom ustanovljuje, da se nepokretna imovina kralj. Hrvatske nemože prodati bez privole njezina sabora, tvrdo se nadamo, da će zastupnici naroda sva zakonita sredstva upotriebiti, da se ove šume i nadalje uživaju narodu, a naši milijuni nedođu u šuplje magjarske kese.

* (Sveti otac Papa) se izjavio, kako je njegova želja, da pravovierni puk pristupi u svoj Italiji k obćinskim izborom, da tako gdje je moguće dobi u svoje ruke upravljanje obćinah.

* († Aleksandar Feodorovič Hilferding), čuveni povjestnik slavenski, preminuo je 2. srpnja u 41. godini svoje dobe u Kragolu, gradiću olonečke gubernije. Rodio se u Moskvi.

* (Knjige o gojenju šumah), s navlastitim obzirom na Dalmaciju i Istru, što ju je napisao šumarski savjetnik c. k. namjestništva, g. H. Guttenberg, pohrvatit ju g. Krumoslav Jović, te štampao troškom zemaljske vlade. Dobro bi bilo, da se zna, koliko stoji i gdje bi se mogla dobiti.

* (Vojno ministarstvo) je naredilo, da se mladi kadeti uče naš jezik i u onih regimentih, koji se dižu u neslavenskih pokrajinah našeg carstva.

* (Umro je Benito Juarez), predsjednik meksikansko republike, što je bio nadvladao vojsku nesretnoga cara Maksimilijana, pa onda ga dao pogubiti. Ostavio je svoju zemlju u najvećem metežu.

Kretanje austrijanskih brodovah

od 16 do 31 Julija.

Dojadrili u — iz

Trst: F. Deak, Kardifa — Urmeni, Marsilje — Atila, Njujorka.
 Alesandriju: Enea, Kardifa — Paolo, Senja — Georgia, Ceta — Neptun, Mlot — Tempo, Elpis, Juno, Trsta — Etia profeta, Marsilje.
 Belfast: Aquilano, Ales.
 Bordo: Junak, Domenico, Tartaro, Trsta.
 Brema: Otac Miho, Ranguna za Helvoet.
 Bruershaven: Serug, Ranguna.
 Carigrad: Alessandro B., Svaseje — Matusalem, Kardifa — Rubens, Marsilje — Ricardo, Njukastla — Ante, Brianske.
 Cet: Vitez, Seconda, Ana, Trsta
 Flesingu: Sagittario, Kaljari.
 Glušestar: Gius. Antonio, Eufemia, Ales.
 Hull: Giordano, Ales.
 Kardif: Figlio Jenny, Dublina
 Karloforto: Enrico, Kaljara — Emma, Ales.
 Kvinstoven: Grad Svoj, Crono, Virgo, Njujork — Assidua, Poti.
 Leit: I dubrovački, Odeso.
 Liverpul: Onore, Dublina.
 Londru: Inviata, Sulino.
 Marsilje: Liburno, Trsta — Duma, Kraljevico — Brasile, Burgusa — Romolo, Mersino — Triton, Odeso — Michele, Mariupolja.
 Montevideo: Jufel, Londro — Eni, Barcelona — Rachel, Kardifa
 Njujork: Altona, Santosa — Maria Fanny, Cianfuegos — Lea, Borda.
 Njuorleans: Volunter, Borda.

Odesu: Beti, Ardito, Kardifa — Barba Zoane, Carigr. — Romano C, Trsta.
 Truna: Ursula, Glasgova — Provido — Waterfort: Tare, Njujorka.

Odjadrili iz — u

Trsta: Carlo R., Alessandro, Anibale, Pepi, Cet — Sofija, Mio Moro, Figlia maggiore, Luigi Žiga, Bordo — Malatel, Mersino.
 Alesandriju: Urano, Dunkerk — Egeo, Diana, Carigr. — Oreste, Lušinj — Proteo, Falmut — Divino, Kavalu.
 Anverse: Flegon, Barcelonu — Virtù Njukastel.
 Bahjo: Stroasmayer, Canalo.
 Borda: Fidente, Svaseju — Ana, Kardif.
 Buenosayres: Uno, Marsilju.
 Carigrada: Vajvoda, II dubrovački, Mila, Paulina S., Fanny, Jakob, Giorgio, Mercur, Guida, Artiere, Majus. I. Nersinotto, Kork — Capodiastria, Rotordam — Tom, Et. Kovičević, Mira, Cvet, Vuk, Olya, Azov — Caterina S., Trst — Mare, Libuka, Drago, Aneta, Danav — Antal, Sinope — Gino, Ljubrznii vestr, Ido S., Gianni, Antiriv, Maria R. Marsilja — Elena C., Anna M., Odeso — Slavimir, Lomteore — Jugoslav, Pinus, Maltu — VIII dubrovački, Trapani — Nimrod, Poli, — Vjeruka, Celestino, Maria D., Bieku — Plam, Cot.
 Ceta: Favorito, Ansto P., Portsaid — Union, Rio Deala: Gazella, Batum — Sabioncelo, Granton — Nahor —

Dover: Skenderbeg, Pirej.
 Dungenesa: Grad Karlomar, Teleki, Carigr.
 Falmuta: Vice Tone, Šajdom — Gibraltar (prošli): Fido, Ales, za Falmut — Adria, Barcelonu — Tuguroy, Zante.
 Karloforta: Elias, Maria Ana, Anversu.
 Kardifa: Danica, Odeso — Voluntas, Trst — Gius. Šćupa, Siru — Cav. Sgardetti, Salonić.
 Kvinstovna: Abraham, Londonderry — IV dubrovački, Dublin.
 Liverpula: Danti, Odesu — Sela, Galaz.
 Londre: Armada, Montevideo — Angelica, Filadelfiu.
 Malto: Mali Ivo, Genovu — Dorina, Marsilju.
 Marsilje: Elena D., Carigr. — Elsa S., Civitavecchia — Leone, Njujork — Drano, Alb. Premuda, Montevidej — Arturo, Palermo — Unico N., Elena P., Ales.
 Njujorka: III dubrovački, Kvinstoven — Vicam. Trgetthof, Rebeca, Bristol — Lada, Vatterfort — Maria D., Falmut.
 Njukastla: Leda, Carigr. — Ave, Odeso — Spemr. Mlotko — Suspir, Filadelfiu.
 Njuporta: Iskra, Carigr. — Anna, Njujork
 Pernambuka: Ucin, Liverpul — Federico B., Canalo.
 Plymuta: Dio filii, Njujork.
 Singapora: Cleopatra, Moulmein.
 Smirne: Alessandro, Marsilja — Bludina, Carigrad
 Stoktona: Antonia, Šid.

Tèk Novacah

polag Borse u Trstu od 16 — 31 Julija 1872.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Carski dukati (cekin)	5.31 1/2	5.32	5.32	5.32	5.32	—	5.33 1/2	5.34	5.35	5.33 1/2	5.31	5.35	—	5.35	5.33	5.31
Napolconi	8.84 1/2	8.85	8.84	8.85	8.86	—	8.87	8.90	8.91	8.90 1/2	8.90 1/2	8.89	—	8.88	8.85 1/2	8.89
Lira Ingleske	11.14	11.14	11.14	11.14	11.15	—	11.16	11.19	11.21	11.20	11.21	11.20	—	11.17	11.14	11.15
Srebro prid (aggio)	108.85	108.85	109.—	108.85	108.85	—	108.85	109.—	109.25	109.15	109.—	109.—	—	109.—	108.75	108.85

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Karabaić.

Tisk. Simovi K. Amati.